

31 Ağustos 2016
GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-23360
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-2193)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 01.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-21901 sayılı yazısı.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK' ın tarafıma tevcih ettiği 7/2193 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-2193 Önerge Cevabı (2 sayfa)

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN FAİK ÖZTRAK 'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2193)**

Sorular 1, 2, 3:

Enerji piyasasını düzenleyen 6446 sayılı Enerji Piyasası Kanunu'nun amaçları arasında tüketiciye "düşük maliyetli enerji sağlanması" ve "şeffaf bir elektrik piyasasının" kurulması bulunmaktadır.

Buna karşın, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun(EPDK) yapmış olduğu elektrik faturalarına ilişkin son düzenlemeler ilgili kanunun lafzı ve ruhuyla uyumlu değildir. Nitekim, faturalarda daha önce ayrıntılı şekilde yer alan dağıtım bedeli, iletim bedeli ve sayaç okuma bedeli gibi kalemler kaldırılmış ve "dağıtım bedeli" adı altında birleştirilmiştir. Bu düzenlemenin abone faturalarında şeffaflığı ortadan kaldırdığı aşikârdır. Diğer yandan, faturalara son dönemde, dağıtım bedeli adı altında olması gerekenden daha yüksek tutarlarda meblağların yansıtıldığı iddiaları gündeme gelmiştir. Bunun da vatandaşlara düşük maliyetli enerji sağlanması ilkesinin ihlali olduğu açıktır.

Yine özellikle döviz kurundaki hızlı artışın dağıtım şirketlerini olumsuz etkilediği, EPDK'nın bu uygulamasıyla dağıtım şirketlerine üstü örtülü bir destek sağlandığı sektörle ilgili sivil toplum kuruluşlarının açıklamalarında ifade edilmektedir.

Bu çerçevede;

- Faturalarda daha önce ayrıntılı olarak görülen bazı kalemlerin birleştirilmesinin sebebi nedir?
- Daha önce faturalara yansıtılan kayıp-kaçak bedeli, şimdiki uygulamada dağıtım bedeli veya başka bir kalem içerisinde abonelere yansıtılmakta mıdır?
- Dağıtım şirketlerinin içinde olduğu mali sıkıntıları aşması için dağıtım bedellerinde üstü örtülü bir zam yapıldığı doğru mudur?

Cevaplar 1, 2, 3:

Şebeke bedellerinin konsolide edilmesinin ve basitleştirilmesinin serbest piyasalarda imzalanan ikili anlaşmalarda mevcut bazı ihtilafları, sorunları ve istismarları ortadan kaldıracak değerlendirilmektedir. Serbest tüketici limiti gittikçe düşen, piyasa açıklık oranı gittikçe artan elektrik piyasalarımızda tedarikçilerle tüketiciler arasında mevcut bilgi asimetrisi sebebiyle pek çok problem ortaya çıkmaktadır. Uygulanan bedellerin basitleştirilmesi faturaların daha iyi anlaşılmasına, tedarikçilerin sözleşmelerinin daha kolay karşılaştırılabilmesine katkıda bulunacaktır.

Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller, dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyetlerini yürütebilmesi için gerekli olan maliyetlerden hareketle belirlenir. Bu kapsamda; dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedellerinin belirlenmesinde, faaliyetin yürütülmesi için gerekli olan yatırım harcamaları ile yatırım harcamalarına ilişkin makul getiri, işletme giderleri, teknik ve teknik olmayan kayıp enerji tedarik maliyetleri ve iletim tarifesi kapsamında ödenen tutarlar dağıtım şirketlerinin maliyetini oluşturmaktadır. Bu nedenle teknik ve teknik olmayan kayıp bedeli dağıtım bedelinin bir unsuru olup bu bedel üzerinden abonelere yansımaktadır.

Bilindiği üzere, 1 Ekim 2014 tarihinde nihai fiyatlara %8,87 (ağırlıklı ortalama) oranında zam yapılmış olup, söz konusu tarihten sonra fonsuz nihai fiyatlarda artış gerçekleşmemiştir.

1 Ocak 2016 tarihinden itibaren geçerli olacak ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından düzenlenen perakende elektrik satış fiyatlarında ağırlıklı ortalama vergi ve fonlar hariç %6,8 civarında artış ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Bu fiyat artışının temel nedenleri şu şekildedir:

-Kamuya ait toptan satış şirketi olan Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) düzenlemeye tabi fiyatların enerji bileşeninin ana belirleyicisidir. TETAŞ'ın satış fiyatının alım

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN FAİK ÖZTRAK 'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2193)**

maliyetlerini ve şirketin mali yükümlülüklerini karşılayacak ve şirketin uzun vadede zarar etmeyeceği şekilde belirlenmesi hem 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun gereğidir hem de TETAŞ'ın makul ve basiretli bir piyasa oyuncusu olarak faaliyetlerine devam edebilmesi için bir zorunluluktur. TETAŞ alım maliyetlerinde döviz kuru ve diğer yükümlülükler sebebiyle artışlar gerçekleşmiştir. TETAŞ fiyatında %2,6 artış ihtiyacı oluşmuştur ve bu artışını nihai fiyatlara etkisi %1,9 civarındadır.

-Kamuya ait iletim şirketi Türkiye Elektrik İletim A.Ş.(TEİAŞ)'ye mevzuat kapsamında yüklenen ilave sorumluluklar bulunmaktadır. Piyasa yapısının değişmesi ve serbestleşen piyasalarda oluşan yeni sorunların aşılabilmesi amaçlarıyla yapılan düzenlemelerin yanında artan iletim yatırımları ihtiyacı ve döviz kurundaki dalgalanmalar gibi nakit yönetim ve yatırımların finansmanına ilişkin maliyetleri arttıran bir kısım gelişmeler neticesinde TEİAŞ'ın gelir ihtiyacında artış hâsıl olmuştur. İletim maliyetlerindeki artışlar dağıtım şirketlerine, tedarik şirketlerine ve tüketicilere aynen yansımaktadır. TEİAŞ'ın gelir artışının nihai fiyatlara etkisi %2'nin üzerindedir.

-Dağıtım şirketleri ve görevli tedarik şirketlerinin 2016-2020 gelir gereksinimleri belirlenmiştir. Bu düzenlemelerde 2016-2020 dönemine ilişkin onaylı yatırım planları ile enerji piyasasına ilişkin mevzuat ile diğer mevzuat ve uygulamalardan (üçüncü şahıs mülkiyetindeki hatların ve bağlantı hatlarının sorumluluğunun dağıtım şirketlerine bırakılması, asgari ücretlerde gerçekleşen artışlar, kalite mevzuatı kapsamındaki yükümlülükler, vb.) kaynaklanan işletme gideri artış ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Dağıtım bedeli, elektriğin üretilip sisteme verilmesinden tüketiciye ulaştırılmasına ve sonrasındaki tüketici hizmetlerine kadar oluşan TEİAŞ'a ait işletme ve giderleri, iletim sistemindeki kayıplar, dağıtım sistemindeki kayıplar, dağıtım sistemindeki bakım-onarım faaliyetleri, yenileme ve kapasite artırımına ilişkin yatırımlar, müşteri hizmetleri gibi tüm gider ve harcamaların karşılığı olarak alınan bir bedeldir.

Önceki uygulama dönemlerinde şebeke bedelleri (dağıtım, iletim, vs.) ayrı ayrı uygulanmakta iken 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren bu bedeller dağıtım bedeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Nihai toplama bakıldığında yalnızca makul seviyelerde fiyat değişimlerinin söz konusu olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle tüketicinin eski dağıtım bedeli ile yeni dağıtım bedelinin kıyaslaması doğru değildir. Faturayı oluşturan maliyet kalemlerinin ve bedellerin hangi başlık altında yer aldığı hususu ikincil mevzuat kapsamında düzenlenen ve tüketicinin faturasını etkilemeyen bir konudur. Dolayısıyla dağıtım bedellerine üstü örtülü bir zam yapılması söz konusu olmamıştır.